

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 30. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211095095280/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

gang igen vende tilbage til kundskabens træ med frisk og fornyet trang.

Det er det: Jeg begærer to lidenskaber, een er for lidt, den fortærer mig, den får mig til at vokse skæv lisom planter, der kun får lyset fra den ene side. Nej, man skal svinge mellem to og hver gang glemme det ene for det andet; det er svingkraft, der skal till

Stemninger, kærtegn, rørelser – noget skal man jo hvile ved; men når jeg så besinder mig, mærker jeg straks en sagte gnaven: det er min sjæl, der stadig er ude efter sin frugt – hvor er så det andet, det stærke, det bærende, det nyskabende, det glemselsbringende, det, som er fælles for alle mennesker?

Fælles for alle mennesker er selvbedraget – det er det hele, der er ikke mer, det var kun en smuk løgn.

De mindre digtere har ret – de store lyver, men mellemgæsen, de har det rigtige syn på sagen, de, der synger om former og øjne og meget mere: Der er ingen grund til at fortvivle, så længe ikke pigen glider ud af din favn, og bageret ikke triller ud af din hånd. Det er ikke helt galt, og familjelivets hyggelige digtere har osse ret: der er både lyst og hygge i elskov – men den lidenskab, der er så stor, at den kan vippe en anden op –

Jo, der er så meget kønt og godt, man kan være to om, men når du skal stemme dig imod din altfor overhåndtagende grubletrang, så er du alene, så glider du ene og uanstelig.

Du sætter foran et spejl og stirrer dig selv stift ind i øjnene. Snart mærker du en isende fornemmelse op ad ryggen, dernæst en kryben og kriblen i hårsidderne. Så begynder der at trække tåger og regnbuer forbi dit syn, og overalt møder du dit eget ansigt, der ser misbilligende, opmuntrende, spottende eller medlidende på dig. Sole og farvede ringe gir sig til at løbe rundt, og du føler en bedøvende svimmelhed. Efterhånden går det altsammen i stå, og du selv stivner langsomt, du ved ikke, om du er levende eller død. Så går der en uhyre lang tid, og endelig nærmer der sig nogle fjærne stød og ryk og kvalte drøn. Det er vænviddet, som trækker op. Det er som underjordiske rystelser, der stiger langsomt op til din bevidsthed lisom luftbobler gennem sejt dynd. Pas på, når de begynder at springe. –

Nu er det tid. Revolveren for højre tinding; endnu får øret tid

til at høre blodets næsede bruen, så afbrydes det af et knald, et voldsomt slag, og dermed forandres pludseligt alt.

Det blir mørkt, et vildt mørke fuldt af en frygtelig larm. Der høres skrig, mørket befolkes af fortrukne ansigter, af blodstrimer og af legemer, der vrider sig i de unaturligste rykninger. Der flammer lyn, og mørket får tusende øjne. Så kommer der sværd, som hugger frem fra mørket, førte af usynlige hænder; der kastes spyd, og der slynges sten, altsammen mod mit hoved. Mægtige ildhjul maler rundt, og mellem dem kastes menneskelige legemer om som blade i en hvirvelstorm. Det ser ud, som om disse skikkelser skulle mases mellem hjulene, de sklir og fægter om sig for at komme løs, og det river i alle mine nerver, når jeg ser på det. Så kommer der et skær af et andet lys, det hele blir roligere, skrigene tier. Ildhjulene stanser, alt står stille, og bagved ses et rosenrødt skær. Jeg føler en forferdelig spænding, det er, som om mine nerver skulde rives over, og så kommer der et øredøvende brag. Alting splittes ad og forsvinder, jeg selv blir slynget midt ind i den milde, røde flamme; der er en stille syden af ild, og jeg føler en berusende, dalende fornemmelse; jeg skyder gennem denne ildverden, som om jeg var blevet en fugl.

Da de brød døren op, fandt de ham siddende død i sin stol. Hvem var han?

En søjle, der stod midt imellem menneskene og knejsede – gud ved, over hvad – og som man forsigtig gik langt uden om. Måske var han en statue over sig selv, et vandrende monument, der undrede nogle og interesserede ingen. Som skåret ud i træ stod han, begravet i sig selv, ubevægelig, stirrende langt bort. Ventede han noget? Nej, han grundede over sig selv. Vi véd ikke, hvad der var i vejen med ham, vi tog os ikke af ham, for vi kunde ikke bruge ham. Han hade en fejl, som vi ikke kender. Måske var det den, der optog ham, når han stod bøjet over sin sjæls gåde, lyttende med tilbageholdt åndedræt og med hele sin energi rettet bort fra verden og fra os andre. Han var liksom en slinks nedskudt, halvvejs begravet i golde spekulationers sand. Nej, hvad skul-